

ПРОБЛЕМАТИКА БАНКІВСЬКОГО ФІНАНСУВАННЯ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Анотація. Розглянуто сучасний стан українського сільського господарства. Запропоновано модель фінансування аграрного бізнесу Франції як один із способів підвищення конкурентоспроможності українських фермерів.

Аннотация. Рассмотрено современное состояние украинского сельского хозяйства. Предложена модель финансирования аграрного бизнеса Франции как один из видов повышения конкурентоспособности украинских фермеров.

Annotation. The modern state of Ukrainian agriculture is considered. The model of financing of agrarian business of France is offered, as one of types of increase of competitiveness of the Ukrainian farmers.

Ключові слова: банківське фінансування, каси сільськогосподарського кредиту, кредитні лінії.

На сьогоднішній день українське сільське господарство знаходиться у руйнівному стані. Прошли вже ті часи, коли держава фінансувала цей вид діяльності. Проблема підвищення конкурентоспроможності є однією з найбільш гострих та актуальних для аграрного сектору економіки України. Особливого значення вона набуває зі вступом України до СОТ. Зниження торговельних бар'єрів загострить конкуренцію між вітчизняною та імпортованою продукцією як на внутрішньому, так і на зовнішньому продовольчих ринках. Поразка в цій боротьбі означатиме повний занепад сільського господарства України. Для забезпечення продовольчої безпеки країни частка вітчизняної продукції на продовольчому споживанні населення не повинна бути нижчою за 70 %. Але для цього конкурентоспроможними в порівнянні з імпортом повинні бути не менше 80 – 85 % продукції, що пропонується вітчизняними товаровиробниками [1]. Таким чином, проблема підвищення конкурентоспроможності, формування та реалізації конкурентних переваг сільського господарства України набуває все більшої актуальності і проблематики, тому що сучасні фермери-підприємці не можуть конкурувати з "акулами" європейського аграрного бізнесу, для цього потрібне значне фінансування.

Тому пропонується розглянути банківське фінансування як один із способів стимулювання розвитку аграрного бізнесу в Україні.

Значний внесок у розробку банківського фінансування капітальних вкладень зробили українські вчені, а саме: Бланк І. А., Герасимович А. М., Гойко А. Ф., Євтух А. Т., Кіндрацька Л. М., Луців Б. Л., Мороз А. М., Пересада А. А., Савлук М. І., Федоренко В. Г., Федосов В. М. та зарубіжні – Абрамов С. І., Вахрін П. І., Воронцовський А. В., Іванов В. В., Ігошин Н. В., Лаврушин О. І., Мелкумов Я. С., Шапкін А. С.

У той же час слід зазначити, що у вітчизняній економічній літературі бракує ґрунтовних досліджень, які стосуються загальнотеоретичних проблем обліку банківського фінансування капітальних вкладень, і наукових розробок, орієнтованих на практичне застосування та узагальнення нагромадженого досвіду. Розвиток даного виду банківської діяльності відбувається в умовах економічної нестабільності, недосконалості та суперечливості законодавчо-правового забезпечення [2].

Мета дослідження полягає в розробці рекомендацій та пропозицій з удосконалення банківського фінансування аграрного бізнесу в Україні.

Об'єктом дослідження є аналіз сучасного стану аграрного бізнесу в Україні, предметом – банківське фінансування та відкриття кредитних ліній для стимулювання розвитку сільського господарства в Україні.

Опираючись на досвід європейських країн (Франція, Німеччина, Данія), можна зазначити, що сільськогосподарський кредит є дієвим стимулом розвитку сільського господарства, його структурних перетворень, підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва. Тому кредитній політиці у сільському господарстві приділяється належна увага.

Основним способом фінансового впливу на розвиток сільського господарства у більшості країн є не безоплатне фінансування, а сплатне кредитування. Формою кредитів наділено багато державних програм у сільському господарстві. При цьому у багатьох країнах кредит виступає не як самостійна форма фінансування, а як форма стимулювання власних вкладів сільськогосподарського виробника.

Згодом таке фінансування перетворилося у створення акціонерних товариств, члени яких несли обмежену відповідальність пропорційно своїм вкладам та отримували дивіденди і прибутки згідно зі своїми вкладками.

Таку модель фінансування використала на собі Франція, що першою запропонувала світові каси сільськогосподарського кредиту. Такі каси сільськогосподарського кредиту були визнані законом. Вони одержали право на державне авансування і об'єдналися у Національну федерацію сільськогосподарського кредиту, яка, у свою чергу, була частиною Конфедерації взаємного страхування, кооперації та сільськогосподарського кредиту зі статусом державних, промислових і торгових підприємств.

Кооперативи та організації сільськогосподарського кредиту стають впливовою фінансовою силою, що визначає темпи і рівень розвитку сільськогосподарського виробництва.

Описані каси надають коротко-, середньо- та довгострокові сільськогосподарські кредити на підставі гарантій, відомих цивільному праву Франції (іпотека, спеціальні гарантії для сільськогосподарського кредиту). Крім цього, каси націлюють своїх членів на вкладення капіталів у сільськогосподарські фінансові операції. Функції кредитів у цих касах значно ширші, ніж у сільськогосподарських виробників або осіб, які займаються сільським господарством [3].

Справедливим є твердження щодо доцільності використання на сучасному етапі розвитку сільського господарства в Україні моделі банківського фінансування на прикладі Франції. У нашій країні такий вид діяльності банків був би визнаний українським населенням, бо Україна – це аграрна держава, де розвиток сільського господарства сприяв би прогресу економіки. Можна запропонувати використання спеціальних кредитних ліній для фінансування аграрного бізнесу в Україні. Це допоможе створити певні можливості для підвищення конкурентоспроможності вітчизняних фермерів.

Таким чином, українське сільське господарство отримає можливість розвиватися та ставати більш конкурентоспроможним у цій сфері бізнесу завдяки банківським структурам, і водночас банки України зможуть розширити спектр своїх послуг та отримати довіру від українського населення, що дозволить збільшити кількість та розміри вкладень.

Перспективою подальших досліджень є розробка нових моделей банківського фінансування аграрного бізнесу в Україні.

Наук. керівн. Глєбова Н. В.

Література: 1. Голомша Н. С. Конкурентоспроможність сільського господарства України [Електронний ресурс] / Голомша Н. С. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>. 2. Вовченко О. Л. Облік та аналіз банківського фінансування капітальних вкладень [Електронний ресурс] / Вовченко О. Л. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/ard/2006/06moldvp.zip>. 3. Соколинська Н. Е. Позабалансовий облік відкритої кредитної лінії [Електронний ресурс] / Соколинська Н. Е. – Режим доступу : <http://agrarное/pravove-regulyuvannya-kredituvannya-silskogospo.html>. 4. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.